

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Strasbourg, 17 listopada 2010 r.

CCJE (2010)3 Final

Rada Konsultacyjna Sędziów Europejskich

(CCJE)

MAGNA CARTA Sędziów (Zasady podstawowe)

Wprowadzenie:

Z okazji 10 rocznicy powstania CCJE przyjęto na swoim 11 posiedzeniu plenarnym (Strasbourg, 17-19 listopada 2010 r.), Magna Carta sędziów (zasady podstawowe) podsumowującą i kodyfikującą główne wnioski wcześniej przyjętych opinii. Każda z

12 opinii, przedstawiona Komitetowi Ministrów Rady Europy, zawiera dodatkowe rozważania dotyczące tematu, do którego się odnosi (patrz www.coe.int/ccje).

MAGNA CARTA Sędziów (Zasady podstawowe)

Rządy prawa a sądownictwo

1. Sądownictwo jest jedną z trzech władz każdego demokratycznego państwa. Jego zadaniem jest zagwarantowanie obowiązywania rządów prawa i tym samym zapewnianie odpowiedniego, bezstronnego, rzetelnego, uczciwego i skutecznego stosowania prawa.

Niezawisłość sędziowska

2. Niezawisłość i bezstronność sędziego są niezbędnymi warunkami funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.

3. Niezawisłość sędziowska powinna być instytucjonalna, funkcjonalna oraz finansowa. Powinna ona być zagwarantowana w stosunku do innych władz państwowych, dla tych co poszukują sprawiedliwości, innych sędziów i społeczeństwa w ogóle, a uregulowana w ustawach państwowych najwyższej rangi. Państwo oraz każdy z sędziów są zobowiązani do promowania i ochrony sędziowskiej niezawisłości.

4. Niezawisłość sędziowska powinna być zagwarantowana w związku z pełnieniem przez sędziego urzędu, a w szczególności w odniesieniu do rekrutacji, nominacji aż do przejścia w stan spoczynku, poprzez awanse, nieusuwalność, szkolenia, niezawisłość, dyscyplinę, wynagrodzenie i finansowanie sądownictwa.

Gwarancje niezawisłości

5. Decyzje dotyczące wyboru, mianowania i przebiegu kariery powinny być oparte na obiektywnych kryteriach, i podejmowane przez ciało gwarantujące niezależność.

6. Postępowania dyscyplinarne powinny toczyć się przed ciałem niezależnym, z możliwością odwołania się od decyzji do sądu.

7. Po zasięgnięciu opinii przedstawicieli sądownictwa, Państwo powinno zapewnić środki personalne, materialne i finansowe niezbędne do sprawnego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. W celu uniknięcia nacisków, sędziowie powinni być odpowiednio wynagradzani oraz powinno się im zapewniać odpowiednie regulacje dotyczące uposażenia emerytalnego.

8. Wstępne i permanentne szkolenie jest prawem i obowiązkiem sędziów. Powinno być organizowane pod nadzorem sądownictwa. Szkolenie jest istotnym elementem gwarancji niezawisłości sędziowskiej, jak również jakości i skuteczności wymiaru sprawiedliwości.

9. Sądownictwo powinno być włączone w proces wydawania decyzji mających wpływ na działanie wymiaru sprawiedliwości (organizacja sądów, procedury, inne ustawy).

10. Wykonując funkcje administrowania wymiarem sprawiedliwości sędziowie nie powinni być przedmiotem jakichkolwiek nakazów czy poleceń, czy też presji związanej z hierarchią, powinni oni być związani tylko prawem.

11. Sędziowie powinni zapewniać równowagę sił pomiędzy oskarżeniem a obroną. Zasada rządów prawa wymaga niezależności prokuratury.

12. Sędziowie mają prawo być członkami narodowych bądź międzynarodowych zrzeszeń sędziów, których zadaniem jest obrona misji sądownictwa w społeczeństwie.

Ciało zapewniające niezawisłość

13. Dla zapewnienia niezawisłości sędziowskiej każde państwo powinno stworzyć Radę Sądownictwa lub inne specjalne ciało, niezależne od władzy ustawodawczej i wykonawczej, wyposażone w szerokie kompetencje w dziedzinie dotyczącej ich statutu, organizacji, działania i wizerunku. Rada powinna składać się albo z samych

sędziów lub w większości z sędziów, wybieranych przez ich przedstawicieli. Rada Sądownictwa powinna ponosić odpowiedzialność za swoje działania i decyzje.

Dostęp do wymiaru sprawiedliwości i transparentcja

14. Sądownictwo powinno być transparentne, a informacje o jego działaniach powinny być publikowane.

15. Sędziowie powinni podjąć działania umożliwiające szybki, efektywny i dostępny finansowo sposób rozwiązywania sporów; powinni przyczyniać się do promocji alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów.

16. Dokumenty sądowe oraz decyzje powinny być redagowane w sposób jasny, przystępny i przejrzysty. Sędziowie powinni uzasadniać decyzje, ogłaszać je do wiadomości publicznej, w rozsądnym czasie, po przeprowadzeniu uczciwej, publicznej rozprawy. Sędziowie powinni stosować odpowiednie techniki zarządzania sprawami.

17. Wykonywanie wyroków sądowych jest zasadniczym elementem prawa do sprawiedliwego procesu i jest również gwarancją niezawisłości sądownictwa.

Etyka i odpowiedzialność

18. Zasady etyczne, różne od przepisów dyscyplinarnych, powinny wskazywać kierunki działań sędziów. Powinny one zostać stworzone przez sędziów oraz być częścią ich szkolenia.

19. W każdym z państw, stosowny statut bądź karty podstawowe dotyczące sędziów powinny definiować naganne zachowania prowadzące do procedur i sankcji dyscyplinarnych.

20. Sędziowie powinni ponosić odpowiedzialność karną w obliczu prawa za przewinienia popełnione poza czasem pełnienia przez nich urzędu.

Odpowiedzialność karna nie powinna być nakładana na sędziów za czyny niezawinione, popełnione w związku ze sprawowaniem przez nich urzędu.

21. Sposobem naprawy błędów sędziów powinien być odpowiedni system odwoławczy. Zadośćuczynienie za inne błędy w administrowaniu sądownictwem leży po stronie Państwa.

22. Nie jest zasadne pociąganie sędziego do jakiegokolwiek osobistej odpowiedzialności w związku z pełnieniem przez niego obowiązków, nawet w przypadku obowiązku zwrotu pieniędzy przez państwo, chyba że miałyby miejsce zawinione zaniedbanie.

Sądy międzynarodowe

23. Zasady te powinny obowiązywać *mutatis mutandis* sędziów europejskich i sędziów sądów międzynarodowych.